

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกับระยะติดตามผล

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

1.2.1 ระยะหลังการทดลอง นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ได้รับการแนะแนวความเข้าใจตนเองด้านอาชีพแล้ว มีความเข้าใจที่จะเลือกอาชีพสำหรับตนเองหลังสำเร็จการศึกษาสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

1.2.2 ระยะหลังการทดลองทดลอง นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรีได้รับการแนะแนวความเข้าใจตนเองด้านอาชีพแล้ว มีความเข้าใจที่จะเลือกอาชีพสำหรับตนเองมีคะแนนไม่ต่างจากระยะติดตามผล

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 33 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 17 คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

1.3.2 เครื่องมือการวิจัย

- 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี
- 2) แบบวัดความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขาช่างกลโรงงาน วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือ จากสำนักงานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการวิทยาลัย เพื่อเก็บข้อมูลทำการวิจัย และขอใช้สถานที่ ในการเก็บข้อมูลวิจัย
- 2) ผู้วิจัยเตรียมชุดกิจกรรมแนะแนว วัสดุอุปกรณ์ สื่อ ใบความรู้และขอใช้สถานที่ คือ ห้องภาควิชาช่างกลโรงงาน วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี
- 3) ผู้วิจัยนำแบบวัดความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยการอาชีพหนองแคจังหวัดสระบุรี ทำการวัดและการทดลองในลำดับต่อไป

1.3.4 ขั้นตอนการทดลอง

- 1) การทดลองครั้งนี้ การทดลองครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที รวม 14 ครั้ง โดยมีลำดับขั้นตอนต่อไปนี้ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยจับฉลากนักเรียนชั้นปีที่ 3 จำนวน 17 คน จากจำนวน 33คน เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสัปดาห์แรกในการทดลอง
- 3) ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยทำการประเมินการจัดกิจกรรมแนะแนว ความรู้ความเข้าใจสร้างเสริมความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค ด้วยแบบประเมินก่อนการทดลอง
- 4) ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการใช้ชุดประเมินการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อความรู้ความเข้าใจสร้างเสริมความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค
- 5) เมื่อดำเนินการทดลองไปครบ 7 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการประเมินการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจสร้างเสริมความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค ซึ่งเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ในการประเมินก่อนการทดลอง
- 6) นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

1.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล มีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี
- 2) หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี
- 3) เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรีก่อน และหลังจากใช้ชุดกิจกรรม โดยทดสอบค่าที แบบที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent sample)

4) เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรีระยะหลังจากใช้ชุดกิจกรรมและระยะติดตามผล โดยทดสอบค่าที แบบที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test independent sample)

1.4 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปผลสำคัญได้ดังนี้

1.4.1 การเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรีก่อนการเปรียบเทียบความเข้าใจในตนเองด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ผลพบว่า ก่อนการทดลองอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านทั้งในด้านบุคลิกภาพ ด้านค่านิยม และด้านความถนัด แต่หลังจากใช้ชุดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองแล้วอยู่ในระดับ มาก ในทุกด้านทั้งในด้าน บุคลิกภาพ ด้านค่านิยม และด้านความถนัด กลุ่มการทดลองมีความความเข้าใจตนเองด้านอาชีพแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานในข้อที่ 1

1.4.2 การเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของกลุ่มทดลองในระยะติดตามผล พบว่า ความเข้าใจตนเองของนักเรียนชั้นปีที่ 3 ระยะติดตามผลจากการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล วิทยาลัยการอาชีพหนองแค มีค่าสูงขึ้นกว่าหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 เพราะหลังจากที่นักเรียนได้รับการแนะแนวตามชุดกิจกรรมแล้ว นักเรียนก็เข้าใจตนเองด้านอาชีพมากขึ้น ทำให้นักเรียนแสวงหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และทำความเข้าใจตนเองมากยิ่งขึ้นไปอีก

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี” สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

2.1 หลังการทดลอง นักเรียนชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี มีความเข้าใจตนเองด้านอาชีพสูงกว่าก่อนการทดลองทั้ง 3 ด้านคือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านค่านิยมในการประกอบอาชีพของสังคม และด้านความถนัดหรือทักษะ มีคะแนนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจตนเองด้านอาชีพที่ได้สร้างขึ้นตามหลักพัฒนากิจกรรมแนะแนวตามหลักการจัดกิจกรรมแนะแนวของสมร ทองดี และปราณี รามสุร (2545, น. 48) กล่าวว่าขั้นตอนการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนที่ดีนั้นควรประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุปและขั้นประเมินผล มุ่งให้ประสบการณ์ตรงกับนักเรียน โดยให้นักเรียนเปิดโอกาสได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยใช้เทคนิคกรณีตัวอย่าง อ้างอิงสถานการณ์ ซึ่งผู้วิจัยก็นำตัวอย่างเหตุการณ์มาดัดแปลงให้สอดคล้องกับบริบทของกลุ่มทดลอง ช่วยให้นักเรียนมีกิจกรรมที่หลากหลาย รวมไปถึงการมีบทบาทสมมติในการประกอบอาชีพ

เพื่อให้เข้าใจเรื่องของอาชีพได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ปกรณ์ วงศ์สวัสดิ์ (2533, น. 41) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระในท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประจวบวิทยาลัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 30 คนปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดแนะแนวอาชีพมีความสนใจในอาชีพอิสระในท้องถิ่นสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งสุรจิต วรรณรักษ์ (2540, น. 74-78) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชาเขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และศิริลักษณ์ วัฒนศิริ (2545, น. 44) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปัญญาารคุณ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพมีคะแนนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 หลังจากการทดลองไปแล้ว 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลของระยะติดตามผล พบว่าความเข้าใจตนเองของนักเรียนชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี มีระดับที่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับหลังการวิจัย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 เพราะนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริงทุกกิจกรรมและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และมีการฝึกฝนทักษะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการอภิปราย การใช้บทบาทสมมติ การนำเสนอ จึงทำให้นักเรียนเกิดพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ตามลำดับขั้น อย่างต่อเนื่องและยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ประกอบกับ ระยะติดตามผลนั้น ผู้วิจัย ได้ติดตามหลังจากการทดสอบหลังเรียนเป็นระยะเวลาห่างกัน 4 สัปดาห์ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่นักเรียนมีการฝังตัวด้านการคิดวิเคราะห์จากระยะสั้นเป็นระยะยาว หรือความคงทน ทิพรรัตน์ สัตระ (2549, น. 37) จึงเป็นสาเหตุที่ส่งผลให้การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระยะติดตามสูงกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับโฉมศรี ยังให้ผล (2558) วัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อน หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ผลวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลองนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในระยะติดตามผลกลุ่มทดลองมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นกว่าระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งในชุดกิจกรรมของผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมให้ทดลองบทบาทสมมติเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ซึ่งตนเองและกลุ่มก็จะดำเนินไปด้วยความสำเร็จ บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้สอดคล้องกับแนวคิดของทิตินา แคมมณี (2548, น. 358) ที่กล่าวว่าบทบาทสมมติเป็น การกำหนดบทบาทของผู้เล่นในสถานการณ์ที่สมมติขึ้นมา และให้ผู้เรียนเข้าสวมบทบาทนั้นและแสดงออกมาตามธรรมชาติโดยอาศัย บุคลิกภาพ ประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดเป็นหลัก ดังนั้นวิธีการนี้จึงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสศึกษาถึงความรู้สึกและติดตามอีกด้วย

จากการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวซึ่งเป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมที่หลากหลายที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา สร้างสรรค์และแก้ไขปัญหาสำหรับผู้รับบริการในด้านใดด้านหนึ่ง ตรงตามขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา อาชีพ และด้านสังคม หากดำเนินการสร้างได้ตามวัตถุประสงค์ที่

ต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้รับบริการก็จะทำให้ ชุดกิจกรรมมีประโยชน์และเป็นเครื่องมือที่ดีสำหรับผู้ต้องการต่อไป

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 ผู้ที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 ไปใช้นั้นต้องศึกษาเทคนิคและวิธีการต่างๆ ให้เข้าใจเพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน

3.1.2 ภายหลังจากการนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 จึงควรมีการติดตามผลเป็นระยะเพื่อดูว่านักเรียนมีการรู้จักและเข้าใจตนเองเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ เพียงใด

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทดลองการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 กับสาขาอื่นๆ หรือในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา

3.2.2 ควรสร้างเสริมความเข้าใจตนเองด้านอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ 3 โดยใช้วิธีอื่นๆ เช่น การให้การศึกษาเป็นกลุ่ม การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล

